

**FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA
BEOGRAD**

RAZVOJNA I PEDAGOŠKA PSIHOLOGIJA (STARI PLAN)
Orijentaciona pitanja za polaganje ispita i literatura

školska 2009/10. godina

1. Pojam psihičkog razvoja.
2. Činioци i mehanizmi razvoja.
3. Zakonitosti psihofizičkog razvoja.
4. Periodizacija psihofizičkog razvoja, prenatalni period.
5. Eriksonova teorija životnog ciklusa.
6. Pristupi i osnovne metode izučavanja psihofizičkog razvoja (longitudinalni i horizontalni; metoda posmatranja, eksperiment u dečjoj psihologiji, intervju, upitnik, testovi, projektivne metode, sociometrijska metoda).
7. Telesni i motorički razvoj (uspravan hod, razni oblici kretanja, upotreba ruke i precizno hvatanje, motoričke veštine, značaj motornog razvoja).
8. Senzorni razvoj i razvoj opažanja od rođenja do kraja školskog detinjstva.
9. Razvoj emocija i karakteristike pojedinih emocija kod dece, izražavanje emocija.
10. Razvoj govora (faze u razvoju govora, činioци razvoja govora, funkcije govora, osnovni poremećaji u razvoju govora).
11. Razvoj pamćenja i specifičnosti pamćenja na pojedinim uzrastima (od rođenja do završetka školskog detinjstva).
12. Razvoj mišljenja (karakteristike i faze), specifičnosti dečjeg mišljenja, razvoj logičkog mišljenja, razvoj intelektualnih sposobnosti.
13. Socijalni razvoj (prve socijalne percepcije i prve socijalne reakcije, faktori koji utiču na socijalni razvoj).
14. Potrebe dece, njihovo uvažavanje u porodici i školi.
15. Pojam socijalizacije, oblici socijalnog učenja, oblici socijalnog ponašanja, nagrađivanje i kažnjavanje u procesu socijalizacije).
16. Agresivnost, agresivno ponašanje dece školskog uzrasta, uzroci, ispoljavanje, prevencija agresivnog ponašanja).
17. Pojam o sebi (svest o sebi) i identitet; Olportovo shvatanje razvoja svesti o sebi tokom detinjstva, telesni, psihološki i socijalni aspekt pojma o sebi.
18. Upoznavanje deteta posmatranjem dečje igre (karakteristike dečje igre i vrste igara, igra u vaspitno – obrazovnom procesu).
19. Zrelost dece za polazak u školu.
20. Dečja interesovanja i njihov razvoj u vaspitno – obrazovnom procesu.
21. Adolescencija kao period u razvoju pojedinca (pojam adolescenocije, periodizacija adolescencije); psihofizički razvoj u adolescenciji, identitet adolescenta.
22. Interesovanja adolescenata;
23. Moralni razvoj (Pijaže, Kolberg).
24. Najčešći problemi u adolescentnom periodu, emocionalne teškoće, ponašanja koja nose rizik.
25. Nastavnikove uloge u vaspitno-obrazovnom procesu (složenost i brojnost uloga, nastavnikove uloge u kontekstu nastave fizičkog vaspitanja).
26. Učenje i napredovanje u toku učenja (vrste i oblici učenja, krivulje učenja, platoi učenja, praktična primena poznavanja toka učenja). Primena u nastavi fizičkog vaspitanja.
27. Učenje i umor.
28. Fizički, organski, socijalni i psihološki uslovi učenja (sa osvrtom na nastavu fizičkog vaspitanja).
29. Motivacija za učenje; unutrašnja i spoljašnja motivacija.
30. Transfer učenja (teorije transfera, metode ispitivanja transfera, vrste transfera, činioци koji utiču na transfer, primena u nastavi fizičkog vaspitanja).
31. Praćenje napredovanja učenika i ocenjivanje; vrste i funkcije ocenjivanja.

LITERATURA:

Osnovna literatura:

1. Smiljanić, V., Toličić, I. (1992). *Dečja psihologija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
2. Vučić, L. (VI dopunjeno izdanje). *Pedagoška psihologija*. Beograd: Centra za primenjenu psihologiju Društva psihologa Srbije, strane: str. 28 – 132, 170 – 178.
3. Rot, N. (2003). *Osnovi socijalne psihologije*. Beograd. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva (pojam socijalizacije i oblici socijalnog učenja, 74 – 76 ; 82 – 110); (nagrađivanje i kažnjavanje, 117 – 121); (agensi socijalizacije, 122 – 138).
4. Kapor – Stanulović, N.(2007). *Na putu ka odraslosti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva (poglavlja): *Identitet adolescenta* (str. 102 – 130) *Emocionalne teškoće, Ponašanja koja nose rizik* (str. 141 – 150; 169 - 187).

Dodatna literatura:

1. Havelka, N. (2000). Učenik i nastavnik u obrazovnom procesu. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva (Uloga nastavnika, str. 123 – 134)
2. Hrnjica, S. (2003). *Opšta psihologija sa psihologijom ličnosti*, Beograd, Naučna knjiga Nova, (poglavlje: *Samosvest, pojam o sebi i identitet*, 158 – 170).
3. Krnjajić, S. (2002). *Socijalni odnosi i obrazovanje*. Beograd, Institut za pedagoška istraživanja (poglavlje: *Agresivno ponašanje učenika*, 209 – 230
4. Matejić-Đurićić, Z. (1996). Razvojna psihologija-Opšti deo. Beograd, Defektološki fakultet (str. 27 – 59).
5. Šmit, V. H. O. (1999). *Razvoj deteta*. Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, (poglavlje 3: *Osnovne psihološke potrebe deteta*, 67 – 80).

ISPIT SE POLAŽE U VIDU TESTAZNANJA (mogućnost polaganja tokom školske godine preko tri kolokvijuma). STUDENTI IMAJU MOGUĆNOST I DA USMENO ODGOVARAJU AKO ŽELE DA POVEĆAJU OCENU SA PISMENOG.

Predmetni nastavnik:

red. prof. dr Dušanka Lazarević
Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
Beograd